

ŚWIAT AJNÓW. OD BRONISŁAWA PIŁSUDSKIEGO DO SHIGERU KAYANO

Wystawa czasowa: 19.05-11.11.2018

Trudno przecenić wartość dorobku naukowego Bronisława Piłsudskiego, starszego brata Józefa, zesłanego na Sachalin po wykryciu spisku na życie cara i zdekonspirowaniu niedoszłych zamachowców. Był wybitnym badaczem kultur ludów Dalekiego Wschodu, ale też – po powrocie na krótko do Polski – tatrzańskich górali. To w jego dziele życia, jakim były badania prowadzone wśród Ajnów, upatruje się źródła renesansu ich kultury. Bronisław, który w jakimś sensie utracił własną ojczyznę, po latach pomógł odzyskać ojczyznę Ajnom. Nam, muzealnikom w Żorach bliskie sercu jest także to, co Bronisław Piłsudski myślał o roli muzeów i tym, w jaki sposób powinny one opisywać rzeczywistość. Nie bez przyczyny bywa on nazywany ojcem muzealnictwa.

Shigeru Kayano, nieżyjący już społecznik i polityk, był w Japonii pierwszym i jak dotąd jedynym zdeklarowanym parlamentarzystą ajnuskim. Dzięki jego zaangażowaniu, parlament japoński uchwalił w 1997 roku ustawę chroniącą i nobilitującą kulturę Ajnów. Słynął z tego, że w trakcie sesji parlamentu mówił po ajnuskim, czym wprawiał w konsternację swoich japońskich kolegów. Jest autorem książki o kulturze materialnej Ajnów połowy XX wieku. Był wielkim admiratorem postaci i dorobku naukowego Bronisława Piłsudskiego.

Prezentowana na wystawie kolekcja Muzeum Miejskiego w Żorach powstaje od 2015 roku. Głównymi miejscami zakupu eksponatów były jak dotąd warsztaty rzemieślnicze w Biratori oraz antykwariaty w Sapporo, Tokio i Brukseli. Żorskie Muzeum Miejskie posiada obecnie największy w Polsce zbiór przedmiotów przynależnych kulturze ajnuskiej. Są to narzędzia, stroje i ozdoby, bibeloty, naczynia i przybory kuchenne, eksponaty ilustrujące wierzenia i ajnurskie ceremoniały, broń i przykłady Ainu Design. Pozyskane obiekty dobierano tak, by ich kolekcja stanowiła ilustrację procesu zmian zachodzących w kulturze Ajnów w przeciągu ostatnich 150 lat. To muzealny zapis zaniku jednej z najciekawszych autochtonicznych kultur tej części świata.

dr Lucjan Buchalik
kurator wystawy

